

Vogelgriep in België, wat dan?

Het vogelgriepvirus H5N1 is een ziekte die zich vooral verspreidt onder het gevogelte. Het virus heeft in andere landen al meer dan 150 mensen ziek gemaakt, waarvan ongeveer de helft is overleden. Dat het virus ook de mens besmette, werd hoofdzakelijk veroorzaakt doordat deze mensen in zeer nauw contact leefden met de zieke dieren. In ons land hebben we een andere omgangscultuur met gevogelte zoals kippen, eenden, ganzen,... Hierdoor lopen we minder gevaar om besmet te raken met dit agressieve vogelgriepvirus. Toch is het belangrijk dat we waakzaam blijven en dat we ieder onnodig contact met gevogelte vermijden.

1

Maatregelen op het vlak van volksgezondheid

Een geval of uitbraak van vogelgriep bij wilde vogels, op een pluimveebedrijf of bij een particulier, is een verontrustende en in het geval van het dodelijke H5N1-virus zelfs bedreigende gebeurtenis. In eerste instantie zal enkel de gezondheid van de personen die intensief contact gehad hebben of nog steeds hebben met de zieke of dode vogels nauw moeten opgevolgd worden.

> Geval bij wilde vogels

Als vogelgriep bij de wilde vogelpopulatie wordt vastgesteld, dan zal rondom de plaats van de vaststelling een bewakings- en toezichtsgebied (3 km- en 10 km-zone) worden afgebakend. In dit gebied zal de monitoring van de wilde vogels fors worden opgedreven om na te gaan in hoeverre de ziekte zich verspreid heeft. Er zullen beschermende maatregelen worden ingevoerd om te vermijden dat het virus ook het gevogelte van professionele bedrijven of particulieren zal besmetten.

> Uitbraak op een bedrijf

Als de uitbraak zich voordoet op een bedrijf, dan wordt dit bedrijf afgezonderd. Artsen zullen de personen die leven of werken op het bedrijf en iedereen die in contact kwam of komt met mogelijk besmet pluimvee nauw opvolgen. Concreet betekent dit dat de

gezondheid van deze mensen klinisch zal opgevolgd worden en dat zij indien nodig preventief antivirale middelen toegediend krijgen. Professionele en particuliere pluimveehouders en hun familie in de dichte omgeving van de haard (1 km- of 3 km-zone) bij wie het pluimvee geruimd wordt, krijgen eventueel ook preventieve medicatie tot hun beschikking.

> **Uitbraak bij een particulier**

Doet de uitbraak zich voor bij een particulier, dan zal de familie nauw opgevolgd worden door de behandelende arts en zal zij indien nodig preventief antivirale middelen toegediend krijgen. Ook hier zullen alle pluimveehouders in de dichte omgeving van de haard (1 km- of 3 km- zone), zowel professionelen als particulieren en hun familie, bij wie het pluimvee geruimd wordt, eventueel preventieve medicatie ter beschikking krijgen.

Er bestaan dus geen redenen om hals over kop antivirale middelen in te slaan. Integendeel, de overheid vraagt de bevolking om de beschikbare geneesmiddelen voor te behouden voor deze bevolkingsgroepen die tot de kwetsbare groepen worden gerekend. Het opduiken van vogelgriepgevallen of -haarden in België zou evenmin betekenen dat er sprake is van een pandemie, een wereldwijde uitbraak van een virus dat een bedreiging vormt voor de mens. Hiervoor moet het vogelgriepvirus zich eerst omvormen tot een virus dat overdraagbaar kan zijn van mens op mens. Tot op heden zijn er geen aanwijzingen dat dit hier of elders reeds gebeurd zou zijn. Wel is het zo dat iedere nieuwe besmetting met het vogelgriepvirus bij de mens, het virus de kans geeft om zich aan te passen zodat het wel overdraagbaar zou kunnen worden voor de mens. Alle bevoegde overheidsinstanties streven samen naar een zo efficiënt mogelijke bestrijding van het vogelgriepvirus onder de dieren. Hoe minder dieren besmet zijn, hoe kleiner de kans is dat een mens besmet raakt en dat het virus zich zo kan aanpassen.

2

→ Loopt het pluimvee gevaar en is het een gevaar voor mensen?

Er gelden al sinds de eerste uitbraken in Zuidoost-Azië een reeks beperkende maatregelen die tot doel hebben te vermijden dat de ziekte de getroffen gebieden zou verlaten. Zo beslisten de Europese overheden dat er geen gevogelte en afgeleide producten mogen ingevoerd worden uit getroffen regio's. Vanaf 1 maart geldt er in gans België een afschermplicht voor pluimvee, zowel voor professionele bedrijven als voor particulieren. Aan de eigenaars van andere vogels wordt de afschermplicht aanbevolen. Met afschermplicht wordt bedoeld dat alle gevogelte moet afgeschermd worden van wilde vogels met behulp van netten en gaas. Het voeren en drenken van het gevogelte moet in het hele land steeds binnen gebeuren. De verkoop en het verzamelen van vogels wordt grotendeels tijdelijk verboden, behalve voor enkele uitzonderingen. Naarmate het vogelgriepvirus ons land zal naderen, zullen deze maatregelen verstrengd worden.

Als er ook in België vogelgriep wordt vastgesteld, zal een algemeen verzamelverbod en afschermplicht voor pluimvee en andere vogels op het hele grondgebied voor langere duur worden ingesteld, zowel voor particulieren als voor bedrijven. Andere maatregelen zoals een nationale stand-still of een transportverbod kunnen van kortere duur zijn.

Rond iedere haard zullen gebieden worden afgebakend waar specifieke maatregelen gelden op het vlak van vervoer en het verzamelen van pluimvee en andere dieren. Omdat dierlijke producten zoals eieren en mest ook het vogelgriepvirus kunnen verspreiden, zal het vervoer daarvan worden beperkt. Potentiële virusverspreiders zoals vrachtwagens zullen grondig gereinigd en ontsmet moeten worden.

Als de vogelgriep zich verder verspreidt onder wild gevogelte en moeilijk controleerbaar is, kan een effectieve ophokplicht worden opgelegd. Deze ophokplicht is een strengere maatregel waarbij het gevogelte moet

opgesloten worden in hokken, zodat ieder contact met wilde vogels wordt uitgesloten. Van zodra de bedreiging weg is, kunnen de maatregelen geleidelijk worden versoepeld en uiteindelijk opgeschort.

Alle maatregelen, zowel die voor de bedrijven als die voor de particulieren, hebben als doel de onderlinge contacten tussen pluimveebedrijven (bv. naar aanleiding van veevoederleveringen) en de contacten tussen gevogelte met mogelijk besmette wilde vogels zoveel mogelijk te beperken. Het is belangrijk dat de vogelgriep bij dieren zo efficiënt en snel mogelijk wordt aangepakt, zodat de ziekte zich niet verder verspreidt en dus zo weinig mogelijk dieren en mensen in contact kunnen komen met besmette dieren.

Als vogelgriep in België zou worden vastgesteld, moeten mensen zeker en vast de eenvoudige maar noodzakelijke hygiëneregels zoals handen wassen, reinigen van kledij en schoeisel,... naleven, vooral na contact met dieren. Ook kinderen moeten goed in de gaten gehouden worden en ingelicht worden over de gevaren van omgaan met gevogelte op dit moment.

De maatschappij rekent erop dat iedereen, zowel bedrijfsmedewerkers als particulieren, de geldende maatregelen naleven, hoe moeilijk dit soms ook kan zijn. Iedereen moet hierbij zijn of haar verantwoordelijkheid opnemen. Het zou bijvoorbeeld van een zeer laffe en onverantwoorde daad getuigen, als iemand zich van zijn kippen zou ontdoen door ze los te laten in de natuur. De lokale politiediensten in samenwerking met de inspecteurs van het federaal Voedselagentschap zullen toezien op de naleving van de opgelegde maatregelen.

3 → **Vermijd contact met gevogelte**

Als het vogelgriepvirus zich snel onder de vogelpopulatie verspreidt, dan wordt aangeraden om zoveel mogelijk contact met gevogelte te vermijden.

Uiteraard zal u als u gevogelte houdt, nog steeds moeten instaan voor het voeden, drenken en verzorgen van uw dieren. Als u geen kippen of ander gevogelte houdt, zal u dus minder last ondervinden van de vogelgriep. Wel geldt ook voor u dat u onnodig contact met gevogelte moet vermijden, bijvoorbeeld tijdens een bezoek aan iemand die wel gevogelte houdt of tijdens een natuurwandeling. Ook licht u best uw kinderen in over de vogelgrieproblematiek. Als u toch contact heeft gehad met gevogelte, was dan steeds grondig uw handen.

4 → Als ik een vermoeden zou hebben dat ook mijn kippen besmet zijn met het vogelgriep-virus, bij wie kan ik dan terecht?

Als het virus opduikt in België, zal u wellicht extra bezorgd zijn omtrent de toestand van uw pluimvee of andere vogels. Waakzaamheid en verantwoordelijkheidszin zijn op hun plaats, overbezorgdheid daarentegen niet. Bij ziekte kan alleen een dierenarts uitsluitsel geven. Als verscheidene van uw kippen binnen een korte tijdsspanne (24 uur) sterven, verwittigt u best zo snel mogelijk uw dierenarts. Indien hij een sterk vermoeden heeft dat de kippen gestorven zijn aan de gevolgen van de vogelgriep, dan moet hij de inspecteur-dierenarts van het Federaal Voedselagentschap verwittigen. Die zal op zijn beurt de kippen eventueel laten onderzoeken. In geen geval mag u op eigen houtje starten met het opruimen van uw dode kippen. Vermijd intussen ieder rechtstreeks contact met uw gevogelte. Gebruik beschermende kledij zoals handschoenen als u toch iets moet weghalen. Als u kinderen heeft, houd ze weg van de zieke of dode dieren.

5 → Hoe ga ik om met wilde vogels?

Naast het screenen van professioneel gehouden pluimvee zal ook de screening van wilde vogels aangescherpt worden als de vogelgriep ook in België uitbreekt. Screenen is een ander woord voor

nauwlettend en alert de situatie opvolgen.

Een vogelgriepuitbraak betekent niet dat alle in het wild levende vogels besmet zijn. Wellicht niet. Maar of een vogel het virus draagt of verspreidt, is niet zomaar te zien. Om die reden moet u onnodig contact met in het wild levende vogels vermijden. Dode of zieke vogels raakt u niet aan.

Als u in de vrije natuur wandelt en op een plaats een aantal dode vogels vindt kan u de vondst melden aan het influenza callcenter op het **gratis nummer 0800 99 777**. Daar zal men u verder helpen.

Wij willen erop wijzen dat het vinden van een dode vogel, niet noodzakelijk betekent dat het dier gestorven is aan de vogelgriep. Net zoals alle andere levende wezens, sterven er in de natuur dagelijks vogels omwille van verschillende redenen.

Daarom vragen wij u het vinden van dode vogels alleen te melden als die:

- werden gevonden op dezelfde plaats,
- werden gevonden op hetzelfde tijdstip,
- deel uitmaken van dezelfde soort of familie

en als het ten minste om de volgende aantallen gaat:

- 1 zwaan
- 20 meeuwen, zeemeeuwen en spreeuwen
- 5 dieren van een andere soort
(bijvoorbeeld eenden)

Zieke of gekwetste vogels kunnen gemeld worden aan vogelopvangcentra die weten wat ze in deze gevallen moeten doen. Als u minder dode vogels aantreft dan het aantal dat hierboven wordt opgegeven, dan kan u contact opnemen met de politiediensten of de opruimingsdienst van uw gemeente om de dode dieren te laten opruimen.

6 → Zijn gevogeltevles en eieren nog veilig?

Het feit dat er één of meerdere vogelgriephaarden zouden ontdekt worden in België, betekent niet dat u geen gevogeltevles of eieren mag eten. Alle producten afkomstig van de vogelgriephaard, ook die producten die het bedrijf vóór het vaststellen van de ziekte hebben verlaten, zullen opgespoord en uit de handel

genomen worden. Zo beperkt men het mogelijke gevaar van vogelgriepvirusverspreiding voor mens en dier. Uit diezelfde bezorgdheid is er verscherpt toezicht op gevogelteproducten afkomstig uit de afgebakende zones als de uitbraak zich zou voordoen bij professionele pluimveehouders of particulieren. Net als altijd zijn levensmiddelen die zich op onze markt bevinden, afkomstig van dieren die geen ziektekenen vertonen. Dieren worden vóór en na het slachten gekeurd. De standaardhygiënemaatregelen die toegepast moeten worden tijdens het bereiden van maaltijden blijven ook nu geldig: handen wassen, keukengerei grondig reinigen, vlees koel bewaren en voor gebruik goed doorbakken, ...

7

Hoe zal ik weten wat er zich verder zal afspelen?

Het is belangrijk dat u ervoor zorgt dat u goed op de hoogte blijft van de nieuwe ontwikkelingen. Naarmate de situatie verandert, zal de overheid u hiervan op de hoogte brengen en eventueel de opgelegde maatregelen aanpassen of verstrengen. Daarom is het belangrijk dat ieder van ons zich informeert via de media of via onze kanalen, de Influenzawebsite en het callcenter, die speciaal werden aangemaakt om u te informeren.

0800 99 777
www.influenza.be

INTERMINISTERIEEL COMMISSARIAAT
INFLUENZA

Verantwoordelijke uitgever : Piet Vanthemsche
WTC III, Simon Bolivarlaan 30, 1000 Brussel
publicatiedatum: 15 februari 2006

